

HRVATSKI RONILAČKI SAVEZ
Upravni odbor HRS-a
Zagreb, Dalmatinska 12

ETIČKI KODEKS
HRVATSKOG RONILAČKOG SAVEZA

Usvojen Odlukom UO 162/07 od 21. listopada 2021.

Zagreb, 21. listopada 2021.

ETIČKI KODEKS HRVATSKOG RONILAČKOG SAVEZA

I. Opće odredbe

Područje primjene i sadržaj

Članak 1.

Etički kodeks Hrvatskog ronilačkog saveza (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) uređuje norme djelovanja i ponašanja redovitih članova tj. ronilačkih udruga, tijela članica udruga i saveza, pridruženih i nominalnih članova, te način njegove primjene.

Etički kodeks obvezuje i predstavnike institucija čija je djelatnost od značenja za ronilaštvo u Republici Hrvatskoj, koje su članice Hrvatskog ronilačkog saveza (HRS-a). Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na druge osobe koje nisu članovi ronilačkih udruga, a sudjeluju u njihovu radu i djelovanju, ako i ukoliko se ponašanje i djelovanje tih osoba može izravno povezati s Hrvatskim ronilačkim savezom.

Etički kodeks sastoji se od standarda ponašanja prilagođenih potrebama Hrvatskog ronilačkog saveza i njenih članica, uzimajući u obzir načela slobode stručnog i znanstvenog rada i stvaralaštva te čuvanja dostojanstva i ugleda Hrvatskog ronilačkog saveza.

Hrvatski ronilački savez je stožer hrvatskog ronilačkog pokreta koji svoje djelovanje temelji na visokim pisanim i uobičajenim standardima obnašanja djelatnosti u svim područjima ronilaštva, visokim moralnim vrijednostima, privrženosti načelima humanizma, prijateljstva i nesebične pomoći između ljudi čitavoga svijeta bez obzira na spol, starost, društveni položaj, rasnu, nacionalnu, vjersku i političku pripadnost, te svjetonazor.

Čelnik Hrvatskog ronilačkog saveza dužan je prilikom primanja novih članica upoznati ih s odredbama Etičkog kodeksa, a čelnici članica dužni su upoznati svoje članove i djelatnike s odredbama ovog kodeksa.

Etički kodeks dijeli se na:

- a. temeljna načela u odnosu na moralno opravdano i moralno neprihvatljivo ponašanje u okviru Hrvatskog ronilačkog saveza i u vezi s njim (glava II.);
- b. etička pravila u koja vrijede u stručnom i znanstvenom radu i stvaralaštvu u području ronilaštva (glava III.);
- c. odredbe o načinu primjene Etičkog kodeksa i tijelima koja donose odluke o ostvarivanju njegovih načela i pravila te o usklađenosti djelovanja i ponašanja osoba na koje se on odnosi s njima (glava IV.).

Članice Hrvatskog ronilačkog saveza ovlaštene su svojim općim aktom dopuniti načela i pravila iz glave II. i III. ovoga kodeksa pravilima specifičnim za pojedinu članicu. Etička pravila članica ne smiju biti u suprotnosti s Etičkim kodeksom Hrvatskog ronilačkog saveza.

Svrha Etičkog kodeksa

Članak 2.

Svrha Etičkog kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za djelatnost u ronilaštvu u najširem smislu. Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom kodeksu obveza je svih članica i tijela Hrvatskog ronilačkog saveza kao i svih članova i djelatnika u ronilaštvu.

Postupci propisani Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne i stegovne (disciplinske) postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima Hrvatskog ronilačkog saveza i njenih članica.

Mišljenje dano u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom i treba služiti tumačenju Etičkoga kodeksa i promicanju etičnog ponašanja u ronilaštvu te ne veže druga tijela niti je upravni akt.

II. Temeljna načela i pravila

a. Načela moralno opravdanoga ponašanja

Načelo mirnog uživanja prava

Članak 3.

Hrvatski ronilački savez mora osigurati uživanje svih ljudskih prava te poštivanje prava zajamčenih Ustavom i zakonima Republike Hrvatske svima koji djeluju u području ronilaštva.

Prava se mogu ograničiti samo radi ostvarenja prava drugih osoba i opće javnosti, u skladu s ciljevima Hrvatskog ronilačkog saveza i njenih članica i u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Načelo poštovanja integriteta i dostojanstva osobe

Članak 4.

Svim osobama koje djeluju u području ronilaštva treba se osigurati poštivanje zajamčenih prava na život, integritet, dostojanstvo i privatnost.

Načelo autonomije rada u ronilaštvu

Članak 5.

Sve osobe koje djeluju u području ronilaštva imaju pravo autonomno djelovati u stručnom i znanstvenom radu, u granicama svoga statusa i u skladu s ciljevima Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica.

Svim osobama koje djeluju u području ronilaštva treba priznati pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo druge osobe.

Sve osobe koje djeluju u području ronilaštva imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra na području ronilaštva u cjelini.

Načelo jednakosti i pravednosti

Članak 6.

Sve osobe koje djeluju u području ronilaštva trebaju se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemirivanje ili iskorištavanje.

Osobe koje djeluju u području ronilaštva ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi imaju za posljedicu situacije koje mogu utjecati na mogućnost objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.

Načelo slobode mišljenja i njegovog izražavanja

Članak 7.

Hrvatski ronilački savez podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja mišljenja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima ronilaštva.

Načelo stručnosti i kompetentnosti

Članak 8.

Od osoba koje djeluju u ronilaštvu očekuje se da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijeorno ispunjavaju sve svoje obveze prema korisnicima, kolegama i ostalim djelatnicima u ronilaštvu. U svojem djelovanju osobe koje djeluju u ronilaštvu slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije.

Obveza je osoba koje djeluju u ronilaštvu poštovanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s time stalno stručno usavršavanje unutar izabranoga profesionalnoga područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati učinkovito koristiti dostupne resurse, težeći povećanju dobrobiti ronilaštva u cjelini. Od svih osoba koje djeluju u ronilaštvu očekuje se djelovanje koje neće štetiti ugledu Hrvatskog ronilačkog saveza ni njezinih članica.

Od osoba koje djeluju u ronilaštvu očekuje se da pružaju samo one usluge i služe se samo onim tehnikama za koje su kvalificirani obrazovanjem ili iskustvom. U onim područjima djelatnosti u kojima nisu utvrđeni pouzdani strukovni standardi, osobe koje djeluju u ronilaštvu moraju poduzeti nužne mjere opreza s ciljem zaštite osoba s kojima dolaze u profesionalni doticaj.

Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka

Članak 9.

Od svih osoba koje djeluju u ronilaštvu očekuje se poštovanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovog stručnog rada u ronilaštvu.

U svim postupcima koji se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Etičkog kodeksa ili su u vezi s njima, osobama koje djeluju u ronilaštvu o čijim je pravima i interesima riječ, treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente te ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima.

U svakome slučaju u kojem postoji neslaganje pri tumačenju i primjeni načela Etičkog kodeksa, osobe koje djeluju u ronilaštvu moraju nastojati da se sporna pitanja najprije riješe unutar sredine u kojoj je do povrede došlo ili kod mjerodavnih tijela Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica. Obračanje tijelima izvan Hrvatskog ronilačkog saveza treba se ograničiti na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.

Nadležna tijela Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica dužna su pravodobno djelovati radi prevencije i suzbijanja povreda Etičkog kodeksa. U tu svrhu ona trebaju pokretati postupke i poduzimati druge radnje u granicama svoje nadležnosti te istražiti sve prijave u kojima se iznosi sumnja u etičnost ponašanja osoba koje djeluju u ronilaštvu.

b.) Neprihvatljiva ponašanja

Diskriminacija

Članak 10.

U skladu s načelima Etičkog kodeksa, nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu i obvezama, trudnoći, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom stavu i zdravstvenom stanju.

Isključivi kriteriji vrednovanja, napredovanja i izbora smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u ronilaštvu.

Uznemirivanje

Članak 11.

Zabranjena je svaka vrsta uznemirivanja osoba koje djeluju u ronilaštvu.

Uznemirivanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa njezino djelovanje ili smanjuje kvalitetu njezina života. Uznemirivanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Neprihvatljivo je svako spolno uznemirivanje. Spolno uznemirivanje specifičan je oblik uznemirivanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala te zahtijevanje spolnih usluga u zamjenu za određeno djelovanje ili propuštanje s pozicije autoriteta.

Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između osoba koje djeluju u ronilaštvu koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti te nisu sami po sebi kršenje Etičkog kodeksa. Međutim, treba izbjegavati situacije u kojima takvi odnosi mogu dovesti do kršenja pravila Etičkog kodeksa o objektivnosti i nepristranosti i sukobu interesa, posebno u odnosima između osoba koje su u neposrednom hijerarhijskom odnosu, koji uključuje ocjenjivanje tuđeg rada i dostignuća i/ili odlučivanje o statusu, profesionalnom napredovanju, pogodnostima i nagradama.

Svaka osoba ima pravo prijaviti uznemirivanje koje je počinila osoba koje djeluje u ronilaštvu. Na osobu koja je odbila uznemirivanje ili prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Predrasude

Članak 12.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju biti objektivne i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u stručnom radu.

Ocjenjivanje djelatnosti i profesionalne kompetentnosti bilo kojeg osobe koja djeluje u ronilaštvu ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

III. Etička pravila rada u ronilaštvu

Profesionalne dužnosti u poučavanju

Članak 13.

Sve osobe koje u svom radu u ronilaštvu poučavaju djecu, mlade i/ili odrasle osobe imaju sljedeće dužnosti:

- a. nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine stručnih znanja i vještina iz svojega područja;
- b. osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja koji se poučava;
- c. obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način;
- d. pridonositi intelektualnom razvoju djece, mladih i/ili odraslih osoba koje se poučava unutar područja poučavanja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj;
- e. poštovati dostojanstvo svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu onih koje se poučava.

Neprihvatljive prakse u poučavanju

Članak 14.

Ako osobe koje djeluju u ronilaštvu poučavaju djecu, s njima trebaju postupati uz uvažavanje mjerodavnih standarda i prava djece.

Nije prihvatljivo prisvajati rezultate rada djece, mladih i/ili odraslih osoba koje se poučava (modele, programe, nacрте i sl.) ili koristiti se njima izvan redovitog programa nastave bez odgovarajuće obavijesti i bez njihovog izričitog pristanka.

Plagiranje

Članak 15.

Svaki oblik plagiranja radova, programa i ideja smatra se povredom Etičkoga kodeksa.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu koje sudjeluju u znanstveno-istraživačkom i stručnom radu moraju jamčiti za izvornost svojih te točnost i poštenje u prikazivanju i navođenju informacija o porijeklu ideja i navoda kojima su se u tom radu koristili.

Potrebno je štiti pravo na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i inovacija svih osoba koje djeluju u ronilaštvu.

Primanje darova i drugih dobara (korupcija)

Članak 16.

Osobe koje djeluju u ronilaštvu ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje stručnih zadataka te poštovanje profesionalnih prava i dužnosti.

Obveza je osobe koje djeluju u ronilaštvu otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa

Članak 17.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju izbjegavati sukobe interesa (sukob interesa može biti uzrokovan, npr. obiteljskim odnosima, bliskim prijateljstvom, intimnim vezama, te osobnim sukobima i sl.).

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

Transparentnost i povjerljivost

Članak 18.

Hrvatski ronilački savez podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze osoba koje djeluju u ronilaštvu trebaju biti precizni, jasni i dostupni.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju uvažavati transparentnost i dostupnost kriterija i postupaka ocjenjivanja ispunjavanja stručnih obveza (profesionalno napredovanje i sl.).

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu koje na temelju svojega položaja raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Podacima sa statusom povjerljivosti smatraju se podaci tajnost kojih proistječe iz potrebe zaštite prava osobe koje djeluju u ronilaštvu i koji su zakonom, općim aktima Hrvatskog ronilačkog saveza ili odlukom nadležnog tijela donesenom na temelju tih propisa proglašeni povjerljivima. Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim osobama koje djeluju u ronilaštvu kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga obavljanja posla ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

Pravo i dužnost kontinuiranog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja

Članak 19.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu imaju pravo i dužnost neprekidno se usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastita znanja i stručnosti unutar izabranoga područja.

Javno nastupanje i djelovanje

Članak 20.

Osobe koje djeluju u ronilaštvu koje su ovlaštene javno nastupati te nastupaju u ime Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica, moraju jasno istaknuti da izlažu stajališta Hrvatskog ronilačkog saveza odnosno njezinih članica. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima osobe koje djeluju u ronilaštvu predstavljaju Hrvatski ronilački savez i njezine članice očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju naglasiti korisnicima, suradnicima i pri svojim javnim nastupima i djelovanju da su primili financijsku ili nefinancijsku potporu, sponzorstvo ili pokroviteljstvo od Hrvatskog ronilačkog saveza.

Sve osobe koje djeluju u ronilaštvu i članice Hrvatskog ronilačkog saveza trebaju u svom javnom nastupanju i djelovanju isticati svoju pripadnost odnosno članstvo u Hrvatskom ronilačkom savezu.

Korištenje vizualnog identiteta

Članak 21.

U tijeku organizacije, priprema i održavanja svih manifestacija članice Hrvatskog ronilačkog saveza su dužne isticati elemente vizualnog identiteta Hrvatskog ronilačkog saveza (zastava, logotip).

Osobe koje djeluju u ronilaštvu u svim oblicima javnih nastupa i djelovanja trebaju postupati u skladu s ovim Kodeksom i istaknuti vizualna obilježja Hrvatskog ronilačkog saveza.

Odgovornost prema Hrvatskom ronilačkom savezu i njezinim članicama

Članak 22.

Profesionalne djelatnosti osoba koje djeluju u ronilaštvu trebaju što je više moguće pridonositi ostvarenju zadataka zadanih Statutom Hrvatskog ronilačkog saveza i drugim pravnim aktima koji se odnose na ronilaštvo.

Osobe koje djeluju u ronilaštvu trebaju čuvati, podizati i štititi ugled i interese Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica koristeći argumentiranu raspravu, toleranciju te odgovorno i pošteno traganje za optimalnim rješenjima. U tom smislu ne odobrava se:

- a. namjerno ometanje djelatnosti koje Hrvatskog ronilačkog saveza i njezine članice provode ili podupiru radi ostvarenja svojih zadataka;
- b. bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloraba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih stručnih kriterija;
- c. nesavjestan odnos spram imovine Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica te onemogućavanje ili otežavanje ostalim osobama koje djeluju u ronilaštvu da se koriste tom imovinom;
- d. upotreba imovine ili pogodnosti Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica za osobne, komercijalne, političke, vjerske, društvene i druge neopravdane svrhe bez posebnog odobrenja;
- e. poticanje drugih osoba koje djeluju u ronilaštvu u nepoštovanju pravila uspostavljenih radi ostvarenja općeprihvaćenih zadataka Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica;
- f. namjerno predstavljanje osobnih stajališta kao službenoga stajališta Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica radi stjecanja osobne koristi;
- g. korištenje imenom ili logotipom Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam autoriteta ronilačke udruga.

IV. Tijela koja prate ostvarenje Etičkog kodeksa i postupak pred njima

Opća dužnost praćenja i provedbe Etičkog kodeksa

Članak 23.

Sva tijela Hrvatskog ronilačkog saveza i njezinih članica dužna su, svako u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda i provedbu Etičkog kodeksa. Ona su ovlaštena autonomno tumačiti odredbe Etičkog kodeksa i primjenjivati ih prema vlastitoj savjesti, u duhu njegovih vrijednosti.

Tijela iz st. 1. ovoga članka ovlaštena su u konkretnim slučajevima ili u vezi s načelnim pitanjima tumačenja i primjene Etičkog kodeksa zatražiti mišljenje od Suda časti i Sabora Hrvatskog ronilačkog saveza, a u skladu sa Statutom HRS-a.

Javnost rada

Članak 24.

Sjednice Suda časti i Sabora Hrvatskog ronilačkog saveza na kojima se donosi odluka o povredi načela i pravila Etičkog kodeksa su javne. Radi zaštite prava na privatnost ili drugih važnih razloga sa sjednice se može isključiti javnost, u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno.

Odluke Suda časti i Sabora Hrvatskog ronilačkog saveza su javne. Odluke Suda časti i Sabora Hrvatskog ronilačkog saveza se objavljuju na oglasnoj ploči Hrvatskog ronilačkog saveza, u njezinom glasilu ili na drugi pogodan način.

Radi zaštite prava na privatnost, pri njihovom objavljivanju odluke se mogu skratiti ili se iz njih mogu ukloniti osobni podaci o osobama koje se u njima spominju.

V. Prijelazne i završne odredbe

Stupanje na snagu

Članak 25.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom prihvatanja na sjednici **Upravnom odbora Hrvatskog ronilačkog saveza, br. 162/7 od 21. listopada 2021. u Zagrebu.**

Predsjednik HRS-a:

Kamilo Čuljak dipl.iur.